

Faktum- finaleoppgave i ELSAs internasjonale prosedyrekonkurranse

Saken skal opp i Høyesterett. Den gjelder krav mot staten om fastsettelsesdom for brudd på SP artikkel 9, samt krav om erstatning for lidt tap og oppreisning. Kravene er begrunnet i at da saksøker ble pågrepet og satt i politiarrest i Sentralarresten ved Oslo politidistrikt ved to anledninger i 2014, ble han først fremstilt for tingretten den tredje dagen etter pågripelsen. Kravene bygger på at SP krever fremstillelse for domstol senest 48 timer etter pågripelsen.

Staten fikk medhold i tingretten i saken om fastsettelsesdom, erstatning og oppreisning, men Høyesteretts ankeutvalg har gitt saksøker tillatelse til direkte anke til Høyesterett, jf tvisteloven § 30-2.

I dommen i saken om fastsettelsesdom, erstatning og oppreisning sluttet tingretten seg til anførselene fra Regjeringsadvokaten om at SP ikke kunne tolkes slik at den krever fremstillelse for domstol 48 timer etter pågripelsen, og at det uansett ikke er klart at den krever dette. EMK gjør det ihvertfall ikke. Regjeringsadvokaten hadde hevdet at domstolen måtte legge avgjørende vekt på at norsk lovgivning er klar, og særlig på de autoritative uttalelsene i forarbeidene til lovendringen der fristen ble forlenget fra to til tre døgn, se Ot.prp.nr.66 (2001-2002) Om lov om endringer i straffeprosessloven mv. (hurtigere straffesaksbehandling, varetektsfengsling i isolasjon mv.), i kommentaren til § 183. Tingretten la til grunn den tolking departementet der, «etter en utførlig analyse», hadde av SP og EMK, og hvordan disse traktatene var anvendt av de demokratisk valgte norske myndighetene i samsvar med norske rettsprinsipper og tradisjoner.

Saksøker hadde i saken om fastsettelsesdom, erstatning og oppreisning i tingretten fremlagt dette sitatet fra FNs menneskerettskomité (med fotnotene nedenfor):

33. While the exact meaning of “promptly” may vary depending on objective circumstances,¹ delays should not exceed a few days from the time of arrest.² In the view of the Committee, forty-eight hours is ordinarily sufficient to transport the individual and to prepare for the judicial hearing;³ any delay longer than forty-eight hours must remain absolutely exceptional and be justified under the circumstances.⁴ Longer detention in the custody of law enforcement officials without judicial control unnecessarily increases the risk of ill-treatment.⁵ Laws in most States parties fix precise time limits, sometimes shorter than forty-eight hours, and these should also not be exceeded.⁶ An especially strict standard of promptness, such as 24 hours, should apply in the case of juveniles.⁷

Human Rights Committee, Draft general comment No. 35, Article 9: Liberty and security of person,

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CCPR/Pages/DGCArticle9.aspx>.

Saksøker hadde i saken om fastsettelsesdom, erstatning og oppreisning hevdet at særlig *Kovsh v. Belarus* avgjorde spørsmålet. Tingretten viste i dommen generelt til «det påberopte utkastet til tolkningsuttalelse/Draft general comment No. 35» og la til at FN's menneskerettskomité var uansett bare en komité, og dens syn på forhold i andre deler av verden som ikke etterlever menneskerettene og uten en demokratisk lovgiver kunne ikke få betydning for norsk lovgivning. Ingen av avgjørelsene eller uttalelsene fra Menneskerettskomitéen var for øvrig rettet mot forhold i Norge.

---

¹ 702/1996, *McLawrence v. Jamaica*, para. 5.6; 2120/2011, *Kovalev v. Belarus*, para. 11.3.

² 1128/2002, *Marques de Morais v. Angola*, para. 6.3; 277/1988, *Terán Jijón v. Ecuador* (five days not prompt); 702/1996, *McLawrence v. Jamaica*, para. 5.6 (one week not prompt); 625/1995, *Freemantle v. Jamaica* (four days not prompt); 1096/2002, *Kurbanova v. Tajikistan*, para. 7.2 (seven days not prompt).

³ 1787/2008, *Kovsh v. Belarus*, paras. 7.3-7.5; see Concluding observations Ethiopia 2011, para. 20.

⁴ 1787/2008, *Kovsh v. Belarus*, paras. 7.3-7.5; 1592/2007, *Pichugina v. Belarus*, paras. 7.3-7.5; see also 649/1995, *Forbes v. Jamaica*, para. 7.2 (transfer from one police lock-up to another did not justify fourteen day delay); 336/1988, *Fillastre v. Bolivia*, para. 6.4 (budgetary constraints did not justify ten day delay).

⁵ See Concluding observations Zimbabwe 1998, para. [219], Uzbekistan 2001, para. 11, Hungary 2002, para. 8.

⁶ See Concluding observations Kenya 2012, para. 18; Cameroon 2010, para. 20; United Republic of Tanzania 2009, para. 21.

⁷ See Committee on the Rights of the Child General Comment No. 10, para. 83.

The European Law Students' Association
OSLO

I dommen i saken om fastsettelsesdom, erstatning og oppreisning uttalte tingretten deretter at det under ingen omstendighet forelå tap eller noe grunnlag for oppreisning. Etter den første pågripelsen hadde tingretten den gang varetektsfengslet saksøker for fire uker. Ved den andre pågripelsen hadde tingretten riktignok løslatt saksøker, men grunnlag for erstatning eller oppreisning kunne denne ene ekstra dagen i varetekt ikke gi.

Tingretten avviste kravet om fastsettelsesdom under henvisning til «entydig avklaring på dette punktet fra Høyesterett».

Lag A representerer saksøker. Lag B representerer staten. Prosessuelle spørsmål skal ikke behandles.